

Janke Wikholms Krönika

September 2008

Det våras för arbetsmiljön!

Nyligen blev Mel Brooks intervjuad i Dagens Nyheter. Ni vet han med "Det våras"-filmerna. Om det våras för något, innebär väl det att det utvecklas på ett önskvärt och bra sätt? Men det finns nog många bland oss som arbetar med arbetsmiljö som tycker att det mer "höstats" än "vårats". Nedläggningen av Arbetslivsinstitutet och neddragningen av anslagen till Arbetsmiljöverket kan anföras som exempel på detta.

Det är inte alls så att jag stöder dessa förändringar. Men jag vill gärna peka på att det finns andra tendenser som möjligen är minst lika viktiga.

Jag genomför i höst ett antal kurser "Chefens ansvar för arbetsmiljön" på ett mycket traditionsrikt bruksföretag. Det ingår i en stor koncern och är certifierade enligt standard SIS-OHSAS 18001:2007. Ibland kontrolleras företaget av Arbetsmiljöverket. Det är en del i tillsynen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Vid andra tillfällen är det de externa revisorerna eller de interna revisorerna som kollar verksamheten och då mot standarden.

I Sverige är vi nog mest vana vid att det är Arbetsmiljöverket som driver på utvecklingen mot en bättre och säkrare arbetsmiljö. Jag frågar de deltagande cheferna på bruket vilka revisorer som är "tuffast". Samhällets eller de yttre, alternativt de inre revisorerna? Självklart de inre, svarar man. Ibland kommer de från utlandet och de hittar gärna brister och förbättringsmöjligheter i moderbolaget. Förr hette det att "land skall med lag byggas". I framtiden kanske vi får vänja oss vid att "Arbetsmiljö skall med frivilliga ledningssystem byggas"!

Ett tecken på att det "våras" snarare än "höstas" är den goda tillströmningen till kursen "Arbetsmiljö för skyddstekniker och miljöhandläggare". Här ser jag även ett trendbrott, andelen tjejer som kommer till kursen ökar. Arbetsmiljö har ju till skillnad mot yttre miljö varit en manlig bastion. Det är på tiden att detta ändras!

Sen har vi det stora gruvföretaget i norr. En av våra ex-deltagare fick ju ett prestigefyllt arbetsmiljöpris på Elmia i våras. Nu skickar företaget sin tionde deltagare på skyddsteknikerutbildningen. Måhända minskar samhället sin satsning på arbetsmiljön. Men desto viktigare och glädjande att i stället företagen gör det motsatta!

Är då allting bra? Dessvärre inte! I en rapport från arbetsmiljöverket skrivs om den ökade risken att dö i arbetsplatsolyckor. Det är manuella branscher som jord- och skogsbruk samt kanske det mest alarmerande, den överhettade byggsektorn. Här dominerar de mindre byggbolagen.

Ett specifikt problem innebär de stora projekten med många aktörer och där flertalet arbetare kommer från andra länder. På dessa arbetsplatser saknas ofta lokala skyddsombud. Svenskt arbetsmiljöarbete bygger på samverkan. Det är oerhört viktigt att parterna tar sitt ansvar och ser till att intresset för de utländska arbetarna inte bara gäller lön utan också skydds- och säkerhetsarbetet.

Låt oss ha en nollvision i fokus för vårt arbetsmiljöarbete. Låt 2008 bli året då Sverige började sin väg mot noll döda i arbetslivet! Det är dags att införa ett arbetsmiljökörtkort!

Janke Wikholm

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM